

เศรษฐกิจ พอเพียง

กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทางสายกลาง

เงื่อนไขความรู้

(รอบคอบ รอบรู้ ระมัดระวัง)

เงื่อนไขคุณธรรม

(ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน สติปัญญา แบ่งปัน)

นำไปสู่

ชีวิต/เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม

สมดุล/มั่นคง/ยั่งยืน

หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

คำนิยาม ความพอเพียง จะต้องประกอบด้วย 3 แห่ง พร้อมๆกันดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่น การผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่ว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัย 2 เงื่อนไขทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

เศรษฐกิจพอเพียงกับการทำงาน

ความพอประมาณในการทำงาน หมายถึง การทำงานพอประมาณตามหน้าที่ตามเวลางาน หรือตามเงินเดือนที่ได้รับ รวมทั้งการคิดและทำงานเต็มความสามารถที่มี ไม่น้อยเกินไปและไม่ทำงานเกินตัว ตัวอย่างของการทำงานน้อยเกินไป คือ การไม่พัฒนาหยุดนิ่งอยู่กับที่ ไม่กล้าตัดสินใจ หรือปรับเปลี่ยนใดๆ ซึ่งต่อไปจะไม่สามารถยืนหยัดอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนการทำงานเกินตัว เช่น ผู้ที่ทำงานเกินไปจนเสียความสมดุลในด้านอื่นๆ ของชีวิตผู้ที่ลงทุนเกินตัว ชอบเสี่ยงอย่างไม่มีเหตุผล ทำให้พบปัญหาและความล้มเหลวอย่างรวดเร็ว

ความมีเหตุผล หมายถึง การที่การทำงานตลอดจนการดำเนินชีวิตด้วยความมีเหตุผล มีตรรกะ สามารถเข้าใจและอธิบายเรื่องราว หรือปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบ เป็นวิทยาศาสตร์ รู้จักใช้ดุลพินิจในการพิจารณาไตร่ตรอง และสามารถตัดสินใจได้ดีจากข้อมูลที่สนับสนุนให้เห็นว่า ข้อมูลไม่เพียงพอก็ต้องรู้จักเสาะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม

การมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวดี คือ การสามารถครองตนอยู่ได้ท่ามกลางปัจจัยต่างๆ ที่มากระทบทั้งจากภายในและภายนอก หากมองในแง่ของงานหรือธุรกิจก็คือ การรู้จักวิเคราะห์และบริหารความเสี่ยง ส่วนในด้านของคนทำงานก็ต้องกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในปัจจุบันหรืออนาคต

การสร้างระบบภูมิคุ้มกัน คือ การสามารถครองตนให้อยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต สามารถยืนหยัดอยู่ในศีลธรรม แม้จะถูกข่มขู่ด้วยผลประโยชน์ และเมื่อพบกับความไม่ชอบธรรมต่างๆ ก็สามารถใช้สติและปัญญาในการแก้ไขปัญหาการมีระบบภูมิคุ้มกัน จะเกิดขึ้นได้ต้องมาจากตัวบุคคลและระบบงานขององค์กร กระบวนการการทำงานขององค์กรต้องมีความรัดกุม มีระบบการตรวจสอบ และเปิดรับสัญญาณเตือนภัยต่างๆ ได้ดี ในขณะเดียวกัน องค์กรต้องส่งเสริมให้บุคลากรรู้จักการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์การทำงาน ไม่หวงความรู้เก็บไว้คนเดียว โดยการทำงานของคนต้องเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นการช่วยตรวจสอบซึ่งกันและกัน

เศรษฐกิจพอเพียงกับการทำงาน

เงื่อนไขความรู้

ความรอบรู้ความรอบคอบและระมัดระวังในการนำเอาหลักวิชาการมาใช้ ต้องรู้จริงรอบรู้ เพราะจะมีโอกาสพลาดได้สูงถ้ารู้จริงแต่ไม่รอบรู้

เงื่อนไขคุณธรรม

เริ่มจากการต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจให้มีคุณธรรม แต่ละบุคคลจะต้องมีสำนึกในคุณธรรม ละความชั่ว ประพฤติดี ซื่อสัตย์สุจริต ไม่ใช่ความหมายแต่เพียงไม่คอร์ปชั่นเท่านั้น การมีคุณธรรมเป็นหลักปฏิบัติและการดำเนินชีวิต คือ ต้องมีความอดทน มีความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ คุณธรรมข้อนี้เป็นข้อยืนยันว่า เมื่อนำหลักพอเพียงไปใช้จะไม่เป็นการย่ออยู่กับที่ แต่กับจะนำไปสู่ความก้าวหน้า พร้อมกับความสมดุล

การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

1. รู้จักพึ่งพาตนเอง
2. ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีอิสระภาพ
3. มีความสามารถในการบริหารจัดการ รู้จักคิดรู้จักระบบ
4. ความขยัน อดทน ไม่ท้อถอย
5. มีความสามัคคี มีการแสวงหาความร่วมมือ และให้ความร่วมมือ มีการรวมกลุ่ม และมีความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มคณะ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทุกฝ่าย
6. มีการศึกษาหาข้อมูล ข้อความรู้ และนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการแก้ไขปัญหาต่างๆ
7. รู้จักการอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลกัน
8. รู้จักพัฒนาตนเองขึ้นตามลำดับ
9. สามารถนำความรู้หลักการแนวคิดหรือทฤษฎีต่างๆ ไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม